

hlasy

Z DOMOVA A MISÍÍ

2 Hlasy z domova a misií
vydáva SVD Nitra
ročník šesťdesiaty siedmy,
február 2023 | 1,00 EUR

Foto: Heinz Helf SVD

KRÁČAME S BOŽÍM SLOVOM – 100 ROKOV SVD NA SLOVENSKU A V ČESKU 1923 – 2023

Ježišov obdivovateľ vs. učeník

■ Text:

P. Igor
Kráľ SVD

■ Foto:

P. Martin
Štefanec SVD

V misionárskej službe (inými slovami v každodennom živote) vychádzame z vlastného pohodlia a istoty smerom k iným. Tak máme účasť na živote Krista - zomierajúc sebe spolu s Kristom prechádzame do plnosti života. V kontakte s ostatnými nielenže my sami reprezentujeme Krista (porov. Gal 2,20), ale je to spôsob ako sa v stretnutí s inými stretávame s Kristom.

Každé stretnutie je milostivým okamihom, ktorý nám môže poslúžiť nielen ako moment stretnutia s Bohom, ale aj príležitosť na rast. Služba sa pre nás stáva kontempláciou i našim posvätením. Pomáha nám stať sa lepším človekom.

Aby sme však mohli byť protagonistami takýchto vzácných a milostivých chvíľ, potrebujeme na život a aj na tie najvšednejšie stretnutia hľadieť očami viery, očami Kristovho učeníka. Nestačí byť jeho fanúšikom. Medzi nasledovníkom a fanúšikom je totiž neuveriteľný rozdiel.

Ježišových obdivovateľov a fanúšikov charakterizuje:

- » To sú tí, ktorí nemajú problém uznať, že bol frajer svojej doby a jeho učenie a múdrosť nemali obdobu. Veľa o ňom vedia a môžu o ňom diskutovať hodiny.
- » Dajú si krížik na krk či rybičku na auto, nemajú radi kresťanský gýč a doma v poličke majú na viditeľnom mieste uložení v poličke Bibliu. Viac im záleží na tom, aby z nej utreli prach, ako nad meditovaním jej slov.
- » Presne vedia sformulovať a odsúdiť zlyhanie Cirkvi a keď sa dá, pochváliť sa jej

úspechmi. Vložia málo úsilia do toho, aby vylepšili jej kredit.

- » Málo prispievajú, takmer nič neinvestujú, zato radi čerpajú z výhod domnelého členstva Ježišovho fanklubu.
- » V čase prenasledovania zapierajú a v čase nepriazne, nevedia nájsť silu vytrvať.
- » V modlitbách málo ďakujú, takmer vôbec nechvália a veľa prosia, aby veľa dostali...

Keď však do svojej služby povoláva Ježiš, nestojí o naše členstvo v jeho fanklube. Povoláva k nasledovaniu. Ježiš túži, aby sme sa s ním vybrali nielen na cestu úspechu, ale aj na cestu do Jeruzalema.

Ježišových skutočných učeníkov by sme mohli charakterizovať nasledovne:

- » Uznávajú, že Ježiš bol frajer svojej doby. Je pre nich predovšetkým Boh a Pán a preto skláňajú pred ním kolená a podriaďujú jeho náuke svoje konanie. Nielen veľa vedia, ale ho dobre poznajú, lebo s ním majú vzťah.
- » Radi svedčia krížikom či rybičkou, no dôležitejšie je transparentnosť života a koherentnosť medzi skutkami a slovami.
- » Na ich Biblii sa málokedy usadí prach lebo ju často otvárajú, aby ju čítali, meditovali nad jej slovami a modlia sa s ňou.
- » Tešia sa z úspechov Cirkvi a bolia ich jej prehrešky. Svojim konaním sa snažia

zlepšovať jej kredit a robiť pokánie za jej slabých členov.

- » So všetkou vážnosťou sa usilujú budovať Božie kráľovstvo. Opustiť zónu komfortu a prebrať svoj diel zodpovednosti. Nehľadajú minimum lásky, ale jej maximum.
- » V čase prenasledovania sa snažia vytrvať a v čase nepriazne, prosia o milosť vidieť, aký úžitok im to prinesie.
- » V modlitbách často ďakujú, Boha chvália, prosia za iných a aj za seba.
- » Stoja za Ježišom aj vtedy, keď sa ocitnú v menšine a snažia sa vydať svedectvo o nádeji, ktorá je v nich. Snažia sa byť aktívni a nielen byť súčasťou Božieho kráľovstva.

Učeníkovi, ktorý sa rozhodne kráčať Božími cestami v svetle Božieho Slova, sa mení život. Žije životom v plnosti. Prechádza radikálnou premenou zmysľania. Na plný úväzok je v službách Najvyššieho a stojí za ním celé nebo. Zverí všetko do Božích rúk, aby z nich získal všetko späť vynásobené koeficientom 100. Život Ježišovho nasledovníka je život rybnárčenia, obety, ohlasovania, odpúšťania, uzdravovania, vyhánania Zlého, robenia zázrakov a milovania bez podmienok a hraníc...

Každý z nás patril medzi fanúšikov. Ale len dovtedy, kým pochopil, že je veľkou čťou vyjsť z ich zástupu a vydať sa na cestu nasledovania. Toto privilegium sa však snúbi so zodpovednosťou. A práve z nej majú mnohí strach. ~

Obsah

- 4 | Ako byť soľou a svetlom?
- 6 | Možnosť získania úplných odpustkov pri príležitosti 100. výročia SVD na Slovensku
- 8 | Udalosti
- 11 | Benedikt XVI a verbisti

- 14 | Poslaním Cirkvi je starostlivosť
- 15 | Umelú inteligenciu stavať do služieb všeobecného dobra
- 16 | Oslava 100 rokov SVD v Maduniciach
- 17 | Páter Štefan Horváth SVD
- 18 | Misijný pozdrav z Etiópie
- 20 | Hojenie zranených vzťahov
Kniha na pokračovanie: časť .
- 22 | Kráčame s Božím Slovom
- 24 | Spoločníci v službe misiám

Hlasy z domova a misíí vydáva:

Spoločnosť Božieho Slova,
Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3, 949 01 Nitra
Šéfredaktor: P. Martin Štefanec SVD;
Redaktori: P. Ján Halama SVD, P. Peter Kubík SVD,
P. Martin Madassery SVD; P. Tomáš Gerboc SVD;
Jazyková úprava: Ivana Holotňáková;
Grafická úprava: Juraj Vontorčík – SON;
Vytlačili: Polygrafia Gutenberg, s.r.o., Banská Bystrica;
Objedn. zasielajte na adresu red.: „Časopisy“, Spoločnosť
Božieho Slova, Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3,
949 01 Nitra; Tel.: 037/ 776 94 29,
ISSN 1337-4842, EV 3324/09
Periodicita vydávania: mesačník
IČO vydavateľa: IČO 00 586 757
Webová stránka: www.verbisti.sk, e-mail: hlasy@svd.sk

Milí misijní priatelia!

som rád, že máte v rukách februárové číslo Hlasov. Venujeme sa v nich okrem iného oslave sto rokov misionárov verbistov na Slovensku. Je to vzácné jubileum a s vďačnosťou Bohu pristupujeme k tomuto sláveniu, ktoré bude trvať skoro celý rok. Informácie

zo začiatku slávania v Bratislave na sviatok sv. Arnolda Janssenia prinesieme v nasledujúcom čísle, pretože tieto oslavy budú prebiehať v čase, keď sa februárové Hlasy už budú tlačiť. Sto rokov misionárov verbistov na Slovensku, to je obdobie aj veľmi požehnané a tiež obdobie, keď títo rehoľníci prinášali veľkú obeť pre šírenie evanjelia. Misie, to je obeť. Aj začiatkom februára máme hneď sviatok Obetovania Pána v chráme. Mohli by sme tento sviatok nazvať aj sviatok stretnutia Boha so svojím ľudom. Toto stretnutie sa udialo na Vianoce pri jasličkách, ale teraz je to v chráme, oficiálne pred všetkými ľuďmi. Boh, Ježiš Kristus, prichádza medzi svoj ľud. Niektorí ho spoznávajú, iní nie...

V tento deň sa zvyknú pozhŕňať hromničné sviečky: malé svetlo sviečky symbolizuje to najväčšie svetlo vo vesmíre, a tým je Ježiš. On je to „svetlo na osvetlenie pohánov“ ako o ňom povedal Simeon. Pravé svetlo prišlo na svet. Ono osvieti oči nášho srdca. Ono spôsobí, že „vyjde najavo zmýšľanie našich srdiec“. Jedna bájka o zázračnom zrkadle hovorí, že keď sa doň pozerá dobrý človek, zostáva čisté, ale keď sa doň pozrie zlý človek, zrkadlo sa zarosí. Tak jeho majiteľ môže vždy zistiť charakter druhých ľudí. Toto robí Ježiš, on je takým zrkadlom pre nás a v nás. On odhaľuje, ukazuje, osvetľuje nás samých.

V každom okamihu života, každý deň, čokoľvek robíme alebo hovoríme, sme argumentom za Ježiša, alebo proti Ježišovi. Za toto svetlo v nás, alebo proti nemu. Je v našej moci toto svetlo v nás uhasiť, alebo nanovo zapáliť a tešiť sa z neho. Kresťan je pozvaný k tomu, aby bol svetlom pre ostatných. Nech sa nám v tom všetkým darí.

Páter Martin Štefanec SVD
šéfredaktor

DÔLEŽITÉ OZNAMY

Sv. omšu za misijných horliteľov a odberateľov Hlasov
odslúžim 2. februára 2023.
Šéfredaktor

„Zachovajme si pokojnú myseľ aj vtedy, keď sa nám nedarí. Ak urobíme, čo sme urobiť mali, Boh doplní ostatné: príde so svojou pomocou. On dokáže, aby aj zo zlého vzišlo dobro.“

Arnold Janssen

▲ Mních Mourad kedysi unesený ISISom sa stal arcibiskupom Homsu

Synoda biskupov Sýrsko-antiochijského patriarchátu zvolila za biskupa Homsu v Sýrii Yagopa Mourada. Svätý Otec voľbu schválil. Informovalo o tom Tlačové stredisko Svätej stolice v sobotu 7. januára. Otec Mourad, bývalý predstavený kláštora Mar Elian v Sýrii, bol v roku 2015 unesený islamistami, a po piatich mesiacoch zajatia sa mu podarilo utiecť. Yagop Mourad – 53-ročný sýrskokatolícky kňaz a mních – sa narodil v sýrskom Aleppe. Teologické a filozofické štúdiá absolvoval v Libanone. V roku 1993 vstúpil do mníšskej komunity Deir Mar Musa Al-Abashi, ktorej je spoluzakladateľom a zložil tam sľuby. V tom istom roku bol vysvätený za kňaza a bol inkardinovaný do arcidiecézy Homs v Sýrii. Od roku 2000 do roku 2015 viedol kláštor Mar Elian a farnosť Qaryatayn. Po únose džihadistami od mája do októbra 2015 sa zdržiaval vo filiálnych kláštoroch v Cori (Taliansko) a Sulajmánii (Irak). Po návrate do Sýrie v roku 2020 pôsobil v komunite v Qaryatayne a je členom kolégia konzultorov archieparchie Homs. •

◀ Krst je ako nové narodeniny - pápež František pokrstil 13 detí

Na sviatok Krstu Krista Pána prijali deti zamestnancov Vatikánu sviatosť krstu z rúk pápeža Františka v Sixtínskej kaplnke. V krátkej homílii pápež František vyzval rodičov a krstných rodičov, aby sprevádzali deti na ceste viery: „Odteraz ich učte modliť sa, pretože modlitba im dá silu do konca života.“ Svätý Otec František v nedeľu 8. januára na sviatok Krstu Krista Pána pokračoval v tradícii, ktorú v roku 1981 začal Ján Pavol II., a to krstíť deti vatikánskych zamestnancov najprv v Paulínskej kaplnke a potom od roku 1983 v Sixtínskej kaplnke. V roku 2020 pápež František pokrstil 32 detí. Potom v roku 2021 sa kvôli obmedzeniam spôsobeným pandemiou Covid slávnosť krstu vynechala, vlani sa obnovila s menším počtom rodín. Aj tento rok je ich počet malý: 13 chlapcov a dievčat. Pápež počas homílie myslel na ich budúcnosť: „Tieto deti, ktoré teraz privádzate, začínajú cestu, ale je na vás a na krstných rodičoch, aby ste im pomohli pokračovať na tejto ceste.“ •

▲ Pápežovo stretnutie s diplomatmi: Nech vládne láska, nie strach!

9. januára sa Svätý Otec František stretol s diplomatickým zborom akreditovaným pri Svätej stolici. Spoločná audiencia sa tradične koná na začiatku kalendárneho roka a je príležitosťou k vzájomným blahoprianiam. Diplomátov, medzi ktorými nechýbal ani slovenský veľvyslanec pri Svätej stolici Marek Lisánsky, pápež prijal o 10:00 v Aule požehnaní nad priechelím Baziliky sv. Petra. „Vaša prítomnosť potvrdzuje hodnotu mieru a ľudského bratstva, ktoré dialóg pomáha budovať. Na druhej strane úlohou diplomacie je práve urovnávanie rozdielov s cieľom vytvoriť atmosféru vzájomnej spolupráce a dôvery pre uspokojovanie spoločných potrieb“, zdôraznil pri stretnutí pápež František. •

▲ Zástupcovia KBS a SKCH monitorovali projekty v irackom Kurdistaně

Skupina zložená zo zástupcov Konferencie biskupov Slovenska (KBS) a Slovenskej katolíckej charity (SKCH) navštívila v dňoch 6. - 13. januára 2023 iracký Kurdistan. „Cieľom cesty bolo navštíviť našich lokálnych partnerov, s ktorými spolupracujeme na pomoci ľuďom v núdzi už od roku 2015 a zároveň zozbierať podklady na nové projekty, ktoré môžu byť podporené zo zbierky KBS, ktorá bude v katolíckych kostoloch na Slovensku 26. marca 2023,“ povedal projektový manažér SKCH Hugo Gloss. Do Iraku vyrazil s výkonným tajomníkom KBS Ivanom Ružičkom a členmi SKCH - Jánom Koštom, Moreesom Gaggim a Martinom Ondrušom. Cesta nadväzuje na podobné cesty v minulosti. •

▲ V Burkina Faso bol zabitý katolícky kňaz

Mons. Prosper Bonaventura Ky, biskup z Dedougou (Burkina Faso), informoval o násilnom úmrtí kňaza Jacquesa Yaro Zerba. Podľa vyhlásenia diecézy Dedougou duchovného zabili 2. januára v dedine Soro. Táto lokalita sa nachádza na západe krajiny, kde sa v súčasnosti šíria teroristické skupiny. Od roku 2015 sú v tomto sahelskom štáte stále aktívnejšie teroristické skupiny blízke Islamskému štátu a al-Káide. Spočiatku útočili hlavne na policajné stanice na severe pri hraniciach s Mali a neskôr na východe krajiny. Neskôr došlo k niekoľkým útokom na kostoly. Kvôli násiliu a nedostatočnému prístupu k potravinám sú v Burkina Faso na úteku približne dva milióny ľudí. •

Ako byť soľou a svetlom?

■ Text: P. Milan Bubák SVD

■ Foto: Heinz Helf SVD

Prvú februárovú nedeľu budeme v evanjeliu počuť, ako máme byť soľou zeme a svetlom sveta (Mt 5, 13-16). Tieto slová evanjelia sú dobre známe, avšak veľmi často zle chápané. Kresťania napríklad keď používajú tento text si navzájom hovoria: „My sme soľ, my svetlo.“ Neuvedomujú si však, že byť soľ je dosť zúfalá vec. V Biblii sa nachádza iba jeden človek, ktorý mohol o sebe s istotou povedať: „Ja som soľ!“ Bola to žena, Lótova manželka, ktorá sa zmenila na soľný stĺp, keď utekala z horiacej Sodomy a Gomory. Táto žena, keď sa pri úteku otočila stala sa soľou, 100%-nou soľou. A nezdá sa, že by sa niekto z toho tešil.

Byť soľou je dosť zúfalá vec. Nič na svete nie je také zbytočné, také nanič a také nejedlé, ako sama soľ. Kto môže jesť soľ samotnú. Dokonca ani v čase hladu ju nikto nejde. Ani v čase smädu ju nikto nepije. Ľudia na morskej lodi bez pitnej vody by zomreli od smädu. Ak by ste jedli alebo pili soľ v týchto kritických situáciách, celú vec by ste urobili ešte horšou. Soľ sama osebe nie je dobrá. Soľ mení pôdu na sterilnú. Zabíja život. Konzervuje smrť. Je ťažká. Zúfalá.

Soľ sa stane užitočnou len vtedy, keď sa používa tak, ako to naznačuje v dnešnom evanjeliu Ježiš: Keď je zmiešaná s inými vecami. My teda nie sme soľ, ale sme soľou zeme. To znamená: mali by sme byť zmiešaní so zemou, t.j. so skutočnosťou okolo nás.

Ak kresťania hovoria alebo si o sebe myslia: „Ja som soľ zeme,“ malo by im byť - ako dôsledok - jasné, že by mali byť pripravení na to, že budú hodení do hrnca ľudských záležitostí. Nemôžu zostať stáť kdesi mimo hrnca. Musia byť pripravení na vstup do tohto hrnca, na to, že budú zmiešaní s inými vecami, ktoré sa v hrnci nachádzajú. Že sa tam budú s týmito vecami variť a dusiť, že sa prakticky v celom tomto procese stratia, avšak čo je najdôležitejšie, že celé to jedlo vlastne v konečnom dôsledku urobia chutným a jedlým.

V Biblii sa nachádza iba jeden človek, ktorý mohol o sebe s istotou povedať: „Ja som soľ!“ Bola to žena, Lótova manželka, ktorá sa zmenila na soľný stĺp, keď utekala z horiacej Sodomy a Gomory.

Kresťania, ktorí sú svetlom sveta, nie sú volaní k tomu, aby za zaoberali nejakými špeciálnymi vecami, hoci niekedy sa od nich práve toto požaduje. Nie sú volaní k tomu, aby sa pridávali k rozličným špeciálnym organizáciám, hoci neskôr to môže do toho vyústiť. Nie sú volaní k tomu, aby organizovali špeciálne modlitbové skupiny, hoci modliť sa musia. Dokonca nemusia ani ísť von a zaoberať sa rozličnými sociálnymi aktivitami, hoci ak to robia je to užitočné. Kresťania, ktorí sú soľou zeme, by mali byť v prvom rade

darcami chuti, ochucovateľmi skutočností, ktorými sa zaoberajú ľudia v tomto svete, v tomto živote, na tejto ulici, v tomto meste, v tejto krajine, na tejto zemi.

Ak soľ nie je zmiešaná s ničím, je príliš slaná, príliš ostrá, príliš drsná, príliš utrpenie spôsobujúca, príliš štipľavá. Ak sa soľ používa samotná, je to ako mučenie soľou. Toto je spôsob mučenia, ktorý sa niekde ešte používa. Mokrou utierku ponoria do soli, dajú ju na nahú zadnú časť človeka a bijú ho tenkými ostrými bičkami. Soľ, ktorá sa dostane takto do čerstvých rán, bolí nesmierne niekoľko dní. Samotná soľ je teda neznesiteľná a nebezpečná.

Správna miera soli dodáva teda chuť nechutným veciam. Uvediem možný príklad z vášho prostredia. Mnohí z vás, veriacich študentov, sa dostávajú dosť často do dilemy: ísť či neísť medzi priateľov, ktorých vyjadrovanie

a aj iné spôsoby často nie sú v zhode so slušnými zvyklosťami. Napríklad pozvú vás na pivo. Vás to ťahá. Neľahá vás len pivo, ale aj oni, pretože si ich vážite a o vzťahy s nimi stojíte. Ísť teda, čo neísť? Podľa zásad „soli zeme“, treba ísť. A treba s nimi splynúť. A netreba im nič vyčítať. Netreba sa s nimi dostať do kontroverzie pri každom ich nesprávnom použití slova. Viac urobíte, ak vy sami sa budeme správať podľa zdravých a pevných zásad. Ak vaša reč bude slušná, ak dokážete spoznať mieru v pití, ak budete vedieť zachovať mieru aj v iných veciach, ak budete toto robiť, bez toho, že by ste to komentovali, a pritom sa budete so svojimi priateľmi zdravo a úprimne baviť a stáť o priateľstvo a vzťahy s nimi, potom si budete istí, že budete pre ich život soľou, ktorá ich život obdarúva chuťou. Ľudí nemožno škatuľkovať a súdiť za každý ich čin. Iní vyšli

možno z prostredia, ktoré nebolo také zásadové ako naše. Prečo to nezobrať do úvahy?

Taliani majú jedno príslovie ohľadom ochucovania šalátov. Ako asi viete, používajú na to tri komponenty: olej, ocot a soľ. A majú k tomu aj takýto komentár: „Olej daj liať márnotránikovi. Ocot lakomcovi. No soľ daj sypať filozofovi!“ Z toho vyplýva, že odhadnúť množstvo soli je najťažšie. Na to treba vedieť rozmýšľať. Inak je ohrozená chuť.

Ježiš hovorí ďalej aj o svetle, ktorým máme byť. Aj tu platí to isté, ako pri soli: mnoho kresťanov veľmi túžobne nazýva seba samých svetlom. Zdržujú sa vo svojom vlastnom svetle, tak ako svieca v prázdnej izbe, alebo ako svetlo, ktoré sa nachádza pod prázdny kýmblom, ktoré sa kochá vo svojom vlastnom svetle, a ktoré seba samé za toto svetlo oslavuje.

Aj svetlo, ak je samo o sebe, je neužitočné. Svetlo samotné je oslepujúce. Svetlo samotné ti zabráni vidieť čokoľvek. Svetlo samotné, to je svetlo, ktorým sa svieti do očí mučeného obžalovaného, aby zo seba dostal, čo vykonal. Svetlo samotné zraňuje.

Svetlo sa stáva užitočným iba vtedy, keď nám umožní vidieť vecí iné, ako je ono samotné: t.j. svet okolo nás. Svetlo sa stane užitočným iba vtedy, ak o ňom platí to, čo svetle povedal Ježiš: „Vy ste svetlo sveta.“ My, ktorí sme kresťanmi, mali by sme urobiť veci viditeľnými, mali by sme zapáliť pre ľudí nové možnosti, mali by sme ožiarit náš svet. Toto, presne toto a nič iné, je našou úlohou a našou misiou. Každý z nás, kto bol pokrstený, prijal pri krste sviecu, zažatú od veľkonočnej sviece so slovami: „Prijmi svetlo Kristovo.“ A v starom obrade pre ten istý dôvod prijímali novokrstení štiepku soli na ich pery.

Mali by sme byť soľou, avšak nie oddeľnou. Mali by sme byť svetlom, avšak nie samým zo a pre seba. Ak budeme robiť a žiť, ako chcel Ježiš, potom sa staneme pre iných útechou, spásou, nádejou, odpočinkom.

A práve toto je tá soľ a to svetlo, ktoré je – vďaka Bohu – možné nájsť na toľkých miestach sveta. Je to svetlo, ktoré je pre ostatných ľudí vo svete takým veľkým prínosom.

Ľudia sú takýmito ľuďmi zasiahnutí, prostredníctvom Ježišovho Ducha. A to preto lebo:

*Sú svetlom v temnotách, pre tých, ktorí sú sklúčení,
sú láskaví, milosrdní a spravodliví,
majú súcit, dávajú a požičiavajú,
spravujú svoje veci s poctivosťou,
nikdy sa nekolíšu.
Bude sa na nich spomínať naveky.
Neboja sa zlých správ,
s pevným srdcom dôverujú Pánovi,
s utvrdeným srdcom odolávajú strachu,
majú otvorené ruky, ktorými štedro dávajú
chudobným.
Ich spravodlivosť bude trvať naveky,
ich srdcia budú povýšené do slávy. ~*

Možnosť získania úplných odpustkov pri príležitosti 100. výročia SVD na Slovensku

Na základe rozhodnutia Apoštolskej penitenciárie je možné získať úplne odpustky pri príležitosti slávenia jubilejného roka - storočnice prítomnosti a pôsobenia Spoločnosti Božieho Slova na Slovensku a v Českej republike. Odpustky sa dajú získať v čase od 15. januára 2023 do 22. októbra 2023 vo všetkých chrámoch Spoločnosti Božieho Slova, čo zahŕňa kostoly aj kaplnky v správe verbistov. Nemusia byť nutne na ich území, môžu im byť iba zverené.

Pri tejto príležitosti sú dve možnosti na získanie úplných odpustkov:

- » buď účasť na jubilejnom liturgickom slávení, ako je napríklad otvorenie a záver jubilejného roka, slávenia jubilea v jednotlivých komunitách... V tom prípade veriaci, ktorí chcú úplne odpustky získať sa majú nábožne zúčastniť na jubilejnom liturgickom slávení. Táto možnosť získania úplných odpustkov sa viaže iba konkrétne slávnosti, ktoré budú počas liturgického roka, nestačí počas roka zúčastniť sa svätej omše v nejakom chráme spravovanom verbistami.
- » druhá možnosť získať úplne odpustky je počas celého jubilejného roka. Získa ich veriaci ak nábožne navštívi chrám Spoločnosti Božieho Slova a strávi tam nejaký čas v meditácii, t.j. rozjímvavej

modlitbe, ktorú zakončí modlitbou Pána - Otče náš, Verím v Boha, vzývaním Preblahoslavenej Panny Márie a sv. Arnolda Janssena. To akú formu vzývania sa veriaci pomodlí je na jeho rozhodnutí a jeho zbožnosti. Môže ísť o modlitbu vlastnými slovami alebo nejakú z ustálených modlitieb. Keďže úplné odpustky môže veriaci získať raz denne, je možné, aby ich získal každý deň počas celého obdobia jubilejného roka.

Zároveň je potrebné na získanie úplných odpustkov vylúčiť akúkoľvek naviazanosť na hriech a splniť tri obvyklé podmienky - svätá spoveď, sväté prijímanie a modlitba na úmysel Sv. Otca. Jednou svätou spoveďou môže veriaci získať aj viacero úplných odpustkov, ale sväté prijímanie a modlitba na úmysel Sv. Otca je potrebná vždy, keď úplné odpustky chce získať.

Existuje pri príležitosti tohto jubilejného roka možnosť získať úplné odpustky aj pre starších, chorých a tých, čo nemôžu vyjsť z domu, teda pre tých čo sa nemôžu zúčastniť na jubilejnom slávení. Môžu ich získať vtedy, keď sa s jubilejným slávením spoja duchovne a vzbudia si predsavzatie splniť tri obvyklé podmienky (svätá spoveď, sväté prijímanie a modlitba na úmysel Sv. Otca) potrebné na získanie úplných odpustkov, čo najskôr ako to bude pre nich možné a obetujú svoje utrpenie Bohu. ∞

KRÁČAME S BOŽÍM SLOVOM
1923 - 2023

Preklad dekrétu:

Prot. č. 1070/22/I

DEKRÉT

APOŠTOLSKÁ PENITENCIÁRIA, s cieľom roznieť nábožnosť veriacich a pre spásu ich duší, na základe výlučného oprávnenia od Svätého Otca Františka, v Kristovi našom Pánovi a Otcovi z Božej prozreteľnosti vyvoleného za pápeža, odpovedajúc na žiadosť prednesenú Pátróm Pavlom Krutákom, provinciálnym predstaveným Slovenskej provincie Spoločnosti Božieho Slova, zahŕňajúcej Slovenskú a Českú republiku, pri príležitosti stého výročia prítomnosti spoločnosti na tomto území, zo vznešeného pokladu Cirkvi s radosťou udeľuje úplné odpustky, ktoré je možné získať za obvyklých podmienok (sviatostná spoveď, eucharistické prijímanie a modlitba na úmysel Najvyššieho veľkňaza) pre veriacich konajúcich pokánie v dňoch od 15. januára 2023 do 22. októbra 2023. Taktiež je možné aplikovať ich aj pre duše v očistci na spôsob príhovoru, v akomkoľvek chráme Spoločnosti Božieho Slova na území Slovenskej a Českej republiky, pre tých, ktorí ho navštívia ako pútnici a nábožne sa tam zúčastnia liturgického slávenia pri príležitosti slávenia jubilea alebo tam strávajú nejaký čas v nábožnej meditácii, zakončenej modlitbou Pána - Otče náš, vyznaním viery a vzývaním Preblahoslavenej Panny Márie a svätého Arnolda Janssena.

Úplné odpustky môžu získať aj starší, chorí a všetci tí, ktorí z vážneho dôvodu nemôžu opustiť v tých dňoch svoj prýbytok, s vylúčením akejkolvek naviazanosti na hriech a vzbudením si predsavzatia vykonať tri obvyklé podmienky vyžadované na získanie úplných odpustkov, hneď ako to bude možné, ak sa duchovne spoja s jubilejnou slávnosťou prebiehajúcou v danom kostole a obetujú bolesti a ťažkosti svojho života milosrdnému Bohu.

Aby sa v mene pastoračnej lásky uľahčil prístup k Božiemu odpusteniu skrze moc kľúčov, ktorá bola Cirkvi daná, Apoštolská Penitenciária pozýva pátrov Spoločnosti Božieho Slova, aby s ochotným a veľkorysým srdcom vysluhovali sviatosť pokáania a chorým často podávali sväté prijímanie.

Toto ustanovenie sa udeľuje na uvedený čas. Akékoľvek iné ustanovenie nie je prekážkou.

Dané v Ríme, v sídle Apoštolskej Penitenciárie, dňa 3. januára, roku Pána 2023.

MAURO kardinál Piacenza
Najvyšší Penitenciár

Kryštof NYKIEL
Regent

Udalosti

► Storočnica verbistov - dar pre generálneho predstaveného SVD

Pátri Marek Vaňus a Peter Dušička, ktorí sa zúčastňujú v týchto dňoch na stretnutí generálneho vedenia v Ríme, mali aj osobné stretnutie s P. Paulom Budi Kledenom, generálnym predstaveným SVD, pri ktorom ho informovali o slávení 100 ročného jubilea príchodu misionárov verbistov na Slovensko a ako prejav vďaky mu odovzdali knižnú publikáciu k jubileu ako i tričko a bundu s logom storočnice. Páter generál napísal pozdrav k jubileu a prihovorí sa aj videom k účastníkom osláv otvorenia jubilea dňa 15. januára 2023. •

► Pápež František vymenoval verbistu za biskupa apoštolského vikariátu San Jose Mindoro Occidental na Filipínach

Dlhé čakanie na nového biskupa sa konečne skončilo. Pápež František koncom decembra vymenoval rektora misijného seminára Christ the King v Quezon City za nového apoštolského vikára pre spomínaný vikariát. P. Pablito Martinez Tagura, SVD, ako jeho nový apoštolský vikár. Fr. Tagura je členom Spoločnosti Božieho Slova (SVD), ktorej takmer 450 členov pracuje na Filipínach a 118 v zahraničných misiách. Apoštolský vikariát bol založený 5. apríla 1983 s viac ako pol milióna obyvateľmi, z ktorých 87 % sú katolíci. Má 20 farností s 11 diecéznymi kňazmi, niekoľkými rehoľnými kňazmi a diakonmi rehoľnými sestrami viacerých kongregácií. V tomto vikariáte pôsobil aj P. Pavol Kruták SVD v rokoch 2005-2007. P. Tagura sa narodil 15. januára 1962 na sviatok zakladateľa SVD sv. Arnolda Janssena v Tayum, Abra. Tri roky študoval strednú školu na St.

Joseph Minor Seminary a na Divine Word College, Bangued, Abra. Vstúpil do Misijného seminára Krista Kráľa v Quezone City v roku 1978. 1. júna 1990 začal noviciát v meste Tagaytay. Prvé rehoľné sľuby zložil 6. júna 1982 a doživotné 31. mája 1988. Za kňaza bol vysvätený 7. decembra 1988. P. Pablito prednáša na viacerých vzdelávacích inštitúciách, ktoré vedie Spoločnosť Božieho Slova. Pre jeho novú a náročnú službu mu vyprosujeme veľa darov Ducha Svätého. •

► Diakonská vysviacka spolubratov z Vietnamu Františka a Pavla

4. januára 2023 prijali diakonskú vysviacku dvaja seminaristi verbisti, ktorí študovali na Slovensku. Pavla Đang Văn Lãng SVD a František Xaver Đinh Duy Thiên SVD.

František Xaver Đinh Duy Thiên sa narodil v roku 1988, Pavol Đang Văn Lãng sa narodil v roku 1989. Na Slovensko pricestovali 6. októbra 2017. V rámci internacionality, ktorú rehoľa verbistov

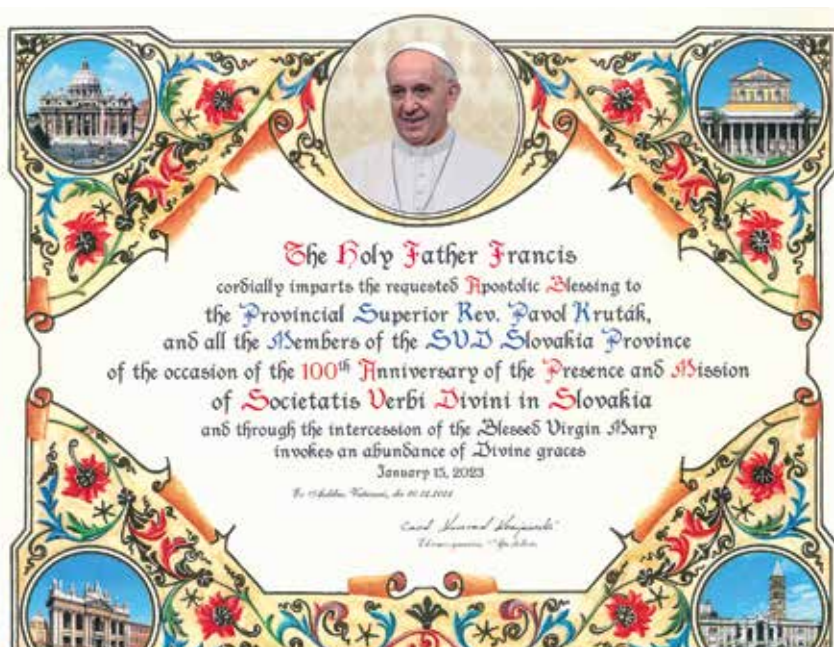

poskytuje, študovali títo dvaja bohoslavci na Slovensku v rokoch 2017-2019. Keďže poznajú jazyk, veríme, že svoje misijné určenie po kňazskej vysviacke dostanú práve na Slovensko. Myslime na nich vo svojich modlitbách. •

▼ **Požehnanie Svätého Otca, pápeža Františka, reholi verbistov pri príležitosti slávania 100. výročia pôsobenia na Slovensku.**

▲ **Vietnamské slávenie Vianoc v Prahe**

Aj v tomto roku sa zišla vietnamská komunita v Prahe, aby spoločne slávila vianočné sviatky. Slávnosť trvala 3 dni, odohrala sa v hoteli Olympik Tristar a zišlo sa na nej približne 500 (z 2000) veriacich vietnamskej komunity. Prítomní boli dvaja kňazi Spoločnosti Božie Slova a dvaja kňazi z rehole Redemptoristov. •

UDALOSTI

február 2023

1. február

P. Emil Černaj SVD, 100. výročie narodenia;

2. február

Sviatok **Obetovania Pána**, Hromnice; medzinárodný deň zasväteného života;

3. február

Výročie úmrtia blahoslavenej Márie Heleny Stollenwerk SSpSAP, spoluzakladateľky misijnej kongregácie Služobníc Ducha Svätého (SSpS) (1900); sv. Blažej, biskup a mučeník;

8. február

Medzinárodný deň modlitieb a osvety proti obchodovaniu s ľuďmi;

11. február

Preblahoslavená Panna Mária Lurdská; svetový deň chorých;

13. február

Br. Karol Michal Šrank SVD, 45. výročie úmrtia (1978);

22. február

Popolcová streda;

25. február

Výročie úmrtia Márie Michaely Adolfiny Tönnies, spoluzakladateľky a prvej predstavenej kongregácie Služobníc Ducha Svätého ustavičnej poklony (SSpS AP).

Misijný úmysel apoštolátu modlitby na mesiac:

Modlime sa za farnosti, aby stredobodom ich života bolo sväté prijímanie a aby sa stávali spoločenstvami viery, bratstva a prijatia najnúdznejších.

Benedikt XVI a Spoločnosť Božieho Slova

■ Text: P. Martin Štefanec SVD

■ Foto: Archív SVD

S vďačnosťou spomíname na pápeža Benedikta XVI. Verbistov s Benediktom XVI. viažu mnohé pracovné misijné projekty. Dve jeho návštevy u verbistov však boli celkom výnimočné. V roku 2008 to bola návšteva Oies, miesta narodenia sv. Jozefa Freinademetza a v roku 2012 návšteva Generálnej kapituly verbistov v Nemi.

• Benedikt XVI. navštívil Oies, rodisko sv. Jozefa Freinademetza

V rodnom dome sv. Jozefa Freinademetza

Písal sa rok 2008. Benedikt XVI. začiatkom augusta vtedy navštívil Oies v údolí Val Badia, rodisko sv. Jozefa Freinademetza, kňaza zo Spoločnosti Božieho Slova a misionára v Číne. Išlo o prvú oficiálnu návštevu v Južnom Tirolsku, kde pápež trávil svoju dovolenku.

O postave Sv. Jozefa Freinademetza sa vtedy vyjadril hovorca Svätého stolca, o. Federico Lombardi: „Freinademetz je pre tento kraj veľkým svätcom modernej doby. Katolíci sú na túto postavu veľmi hrdí, pretože

odišiel odtiaľ, z pohoria Dolomity, z malinkej dedinky až tak ďaleko, aby hlásal Božie slovo rovno v takej veľkej krajine ako je Čína. Urobil hlbokú duchovnú cestu, či už ide o cnosti, alebo z pohľadu kultúrneho, teda, že prekonal nekonečnú vzdialenosť medzi kultúrou Južného Tirolska a Číny.“

Pápež k rodnému domu Jozefa Freinademetza, ktorý sa nachádza v malej dedinke na kopci, priletel helikoptérou. Po návšteve tohto domčeka, tak typického pre tunajší kraj, sa odobral do neďalekého kostolíka. Tam ho už čakala početná >>>

skupinka veriacich. S tými sa krátko pozdravil, jeho slová mohli počúvať aj tí, ktorí boli pred kostolíkom. Pre obyvateľov Val Badia to bola veľká slávnosť.

Pápež Benedikt XVI. povedal, že je dôležité, aby sa Čína „otvorila“ Kristovi. „Vieme, že Čína sa stáva čoraz viac dôležitá v politickom a ekonomickom živote a tiež vo svete ideí,“ povedal pápež v Oies.

Návšteva verbistov na Generálnej kapitule

Bol pondelok 9. júla 2012. Konala sa Generálna kapitula verbistov v Centre Ad Gentes v Nemi, neďaleko Ríma. V Kostole sv. Jána Krstiteľa ho čakalo 150 členov Generálnej kapituly SVD, členovia komunity SVD, spolupracovníci a zamestnanci v obidvoch rehoľných domoch. Vzácnym okamihom, prichádza pápež!

Sv. Otca privítal aktuálny Generálny predstavený SVD P. Antonio Pernia spolu s vtedajším novozvoleným Generálnym predstaveným pátrom Heinzom Kulueke. Po tichej adorácii páter Pernia privítal Sv. Otca a vyjadril vďačnosť celej Spoločnosti za vykonanú návštevu. V krátkosti predstavil Sv. Otcovi Spoločnosť Božieho Slova, ktorá má viac ako 6 tisíc členov

- Benedikt XVI. sa modlí s verbistami počas Generálnej kapituly SVD v Nemi
- Verbisti mu dali aj špeciálny dar privezený z misijných krajín

na všetkých kontinentoch a ohlasuje evanjelium vo viac ako 70 krajinách sveta. V príhovore P. Pernia spomenul medzinárodnosť a interkultúrnosť členov Spoločnosti Božieho Slova ako jeden z dôležitých znakov charizmy SVD. Páter Pernia vyzdvihol, že po Jánovi XXIII. a Pavlovi VI. bol Sv. Otec Benedikt XVI. tretím pápežom, ktorý navštívil komunitu verbistov v Nemi.

Sv. Otec vtedy vo svojom príhovore nadviazal na spomienku na II. Vatikánsky koncil a spontánne sa v taliančine podelil o svoje zážitky z čias prípravy dokumentu Ad Gentes, na stretnutie veľkých teológov akými bol Y. Congar, debatu o misijných koncepciách a pod. Pripomenul, že dokument Ad Gentes vníma v úzkej spätosti z konštitúciou koncilu o Cirkvi Lumen Gentium. Spoločnosti Božieho Slova zaprial, aby s radosťou ohlasovali Božie Slovo vo všetkých kultúrach a národoch.

Kapitulári spomínajú, ako ich Sv. Otec požehnal. Páter Heinz Kulueke, vtedajší nový Generálny predstavený, v záverečnom príhovore v nemčine

poďakoval Sv. Otcovi za významnú návštevu a poukázal na veľkú zmenu v Cirkvi, ktorú možno vidieť aj na tvárach prítomných účastníkov kapituly, ktorí reprezentujú všetky kontinenty sveta. ~

„Dobrý pastier ostane pri ovciach, keď vidí prichádzať vlka. Jeho láska patrí všetkým ovciam, aj tým iným aj tým čiernym! Rybár, ktorý rybárči vo vlastnom záujme, nechytí nič. Kto na „Jeho slovo“ rozloží sieť, už vôbec nepotrebuje loviť, ryby prídu samy od seba, všetkých stopäťdesiattri, všetky, všetky, a sieť sa už neroztrhne.

Milý Svätý Otče, ďakujeme za Tvoje povolanie.“

Elmar Gruber, študent Benedikta XVI., kňaz z Mníchova

Svätý Otec začal nový cyklus katechéz o evanjelizačnom nadšení

Evangelizačné nadšenie – to je téma nového cyklu katechéz, ktorý začal pápež František pri generálnej audiencii 11. januára. Osobitnou výzvou pamätal na sužovanú Ukrajinu, ktorej venoval minútu ticha. Po katechéze Svätý Otec František pozdravil pútnikov hovoriacich po taliansky a prihovril sa aj k chorým, trpiacim, seniorom: „S nadšením a veľkorysťou veriacich v Krista budte vždy budovateľmi pokoja a pokoja, a to prostredníctvom neustáleho dialógu s ľuďmi okolo vás.“ Pápež František pridal aj výzvu na modlitbu za Ukrajinu: „Nezabúdajme ani na sužovanú Ukrajinu, ktorá je vždy v našich srdciach; vyjadrujeme svoju náklonnosť blízkosť a modlitby ľudu, ktorý prežíva kruté utrpenie. A teraz strávim niekoľko chvíľ v tichu pred ikonou známou ako Bohorodička, uctievanou v Bielorusku, a budem sa modliť za túto drahú krajinu a za mier. Pozývam vás, aby ste sa duchovne spojili s touto mojou modlitbou.“ Ako úvod ku katechéze zazneli vybrané časti z Matúšovho evanjelia: «Ježiš videl na mýtnici sedieť človeka menom Matúša a povedal mu: „Poď za mnou!“ On vstal a išiel za ním. Keď potom Ježiš sedel v dome za stolom, prišli mnohí mýtnici a hriešnici a stolovali s ním a s jeho učeníkmi. Keď to videli farizeji, hovorili jeho učeníkom: „Prečo váš učiteľ jedáva s mýtnikmi a hriešnikmi?“ On to začul a povedal: „Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí. Choďte a naučte sa, čo to znamená: Milosrdenstvo chcem, a nie obeť. Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov.“» •

Poslaním Cirkvi je starostlivosť

■ Text a foto: Vatican News

«Staraj sa oň» (Lk 10,35). Súcit ako synodálne cvičenie uzdravenia – to je názov posolstva Svätého Otca k 31. svetovému dňu chorých, ktorý Cirkev slávi 11. februára, v deň liturgickej spomienky Lurdskej Panny Márie. Posolstvo, ktoré vyšlo 10. januára, pápež poukazuje na opustenosť vyradovaných krehkých ľudí a zdôrazňuje, že „práve vďaka skúsenosti krehkosti a choroby sa môžeme naučiť kráčať spoločne v Božom štýle, ktorým je blízkosť, súcit a neha“.

„Aj 11. februára 2023 sa pozeráme na Lurdsú svätýňu ako na proroctvo, ako na lekciu zverenú Cirkvi v srdci modernosti. Hodnotné nie je len to, čo funguje a cenu nemá jedine ten, kto produkuje. Chorí ľudia sú v centre Božieho ľudu, ktorý napreduje spoločne s nimi ako proroctvo ľudstva, v ktorom je každý vzácny a nikto nie je na vyradenie“, píše pápež František.

Názov posolstva tvoria slová z evanjeliového podobenstva o Dobrom Samaritánovi, ktorý sa ujal zraneného a bezvládneho človeka na ceste a nakoniec mu zaplatil pobyt v hostinci, pripomína Svätý Otec: „Staraj sa oň (Lk 10, 35) je odporúčanie Samaritána hostinskému. Ježiš to opakuje aj každému z nás a na konci nás vyzýva: «Choď a rob aj ty podobne». Ako som zdôraznil vo Fratelli tutti, «podobenstvo nám ukazuje, s akými iniciatívami je možné nanovo vytvoriť spoločenstvo počnúc mužmi a ženami, ktorí prijali krehkosť druhých za vlastnú a nedovolia, aby sa budovala spoločnosť,

ktorá niekoho odstrkuje, ale stávajú sa blížnymi, dvíhajú a rehabilitujú padnutého človeka, aby bolo dobro spoločné» (č. 67). V skutočnosti sme «boli stvorení pre plnosť, ktorá sa dosahuje jedine v láske. Nemáme na výber žiť ľahostajne k bolesti» (č. 68).“

Pre krehkosť niet v našej trhovej kultúre miesta, konštatuje v posolstve pápež, keď píše: „Bratia a sestry, nikdy nie sme pripravení na chorobu. A často ani na to, aby sme si pripustili pokročilý vek. Bojíme sa zraniteľnosti a všadeprítomná trhová kultúra nás núti ju popierať. Pre krehkosť niet miesta. A tak zlo, keď vtrhne

a zaútočí na nás, zanechá nás na zemi bezmocnými. Môže sa teda stať, že nás iní opustia alebo sa nám zdá, že my ich musíme opustiť, aby sme sa pre nich necítili byť bremenom. Takto sa začína osamelosť a otravu je nás trpký pocit nespravodlivosti, pre ktorý sa zdá, že sa nám zatvára aj nebo. Je pre nás náročné zostať v pokoji s Bohom, keď sa ničí náš vzťah s druhými i so sebou samými.“

„Preto je aj v súvislosti s chorobou také dôležité, aby sa celá Cirkev porovnávala s evanjeliovým príkladom milosrdného Samaritána, aby sa stala účinnou „poľnou nemocnicou“, zdôraznil Svätý Otec: „Poslanie Cirkvi sa v skutočnosti, osobitne v historických okolnostiach, ktorými prechádzame, prejavuje v preukazovaní starostlivosti. Všetci sme krehkí a zraniteľní, všetci potrebujeme súcitnú pozornosť, ktorá sa vie zastaviť, priblížiť, postarať sa a pozdvihnúť. Stav chorých je preto výzvou, ktorá prerušuje ľahostajnosť a spomaľuje tempo tých, ktorí pokračujú vpred tak, akoby nemali sestry a bratov.“

Umelú inteligenciu stavať do služieb všeobecného dobra

■ Text: Vatican News

■ Foto: Brad Smith

Rímsku výzvu za etickú umelú inteligenciu (Rome Call for AI Ethics) v utorok 10. januára vo Vatikáne na pôde Pápežskej akadémie pre život podpísali tri abrahámovské náboženstvá. Iniciatívu ocenil pápež František. Ako uviedol v príhovore pri stretnutí, „bratstvo medzi všetkými je podmienkou toho, aby technologický rozvoj slúžil aj spravodlivosti a mieru kdekoľvek na svete“. Rímsku výzvu za etickú umelú inteligenciu, ktorej tvorcami sú Pápežská akadémia pre život a nadácia RenAIssance, podpísali židovský rabin Eliezer Simha Weisz (člen Rady hlavného izraelského rabinátu) a moslimský šejk Abdallah bin Bayyah (predseda Fóra pre pokoj z Abú Zabí) zo Spojených arabských emirátov. Na ceremónii spojenej s podpísaním výzvy boli dnes aj jej prví signatári z februára 2020: prezident Microsoftu Brad Smith a viceprezident IBM Dario Gil i hlavný ekonóm FAO (agentúry OSN pre výživu a poľnohospodárstvo) Maximo Torero Cullen.

Účastníkov ceremónie prijal na osobitnej audiencii pápež František. Ako v úvode Svätému Otcovi oznámil Mons. Paglia, v júli bude v Japonsku nasledovať ďalšie stretnutie a „Rímsku výzvu za etickú umelú inteligenciu“ podpíšu ďalšie veľké východné náboženstvá.

Pápež František vo svojom príhovore vyjadril podporu tejto iniciatívy a poukázal na potrebu súdržnosti a bratstva pri presadzovaní etického vyvíjania umelej inteligencie.

Pápež: Je neprijateľné, aby sa rozhodnutie o živote človeka zverilo algoritmu

„Som vďačný Pápežskej akadémii pre život a nadácii RenAIssance za ich angažovanosť, keď prostredníctvom Rímskej výzvy (Rome call) šíria spoločnú etiku v súvislosti s veľkými výzvami, ktoré sa otvárajú v horizonte umelej inteligencie. Po prvom podpise v roku 2020 sa na dnešnom podujatí zúčastňujú aj židovská a islamská delegácia, ktoré sa na takzvanú umelú inteligenciu pozerajú pohľadom inšpirovaným slovami encykliky Fratelli tutti. Vaša súdržnosť pri podpore kultúry, ktorá túto technológiu stavia do služieb spoločného dobra všetkých a starostlivosti o spoločný domov, je príkladom pre mnohých ďalších. Bratstvo medzi všetkými je podmienkou toho, aby technologický rozvoj slúžil

aj spravodlivosti a mieru kdekoľvek na svete.“ Umelá inteligencia je čoraz viac prítomná v každom aspekte každodenného života jednotlivcov i spoločností, ovplyvňuje spôsob, akým chápeme svet i seba samých, podotkol pápež a dodal: „Inovácie v tejto oblasti spôsobujú, že tieto nástroje sú čoraz rozhodujúcejšie v ľudskej činnosti a dokonca aj v ľudských rozhodnutiach. Preto vás povzbudzujem, aby ste v tomto úsilí pokračovali. Teší ma, že chcete zapojiť aj ostatné veľké svetové náboženstvá a mužov i ženy dobrej vôle, aby bola algoretika, čiže etická reflexia o používaní algoritmov, čoraz viac prítomná nielen vo verejnej diskusii, ale aj pri vývoji technických riešení.“

Petrov nástupca vyzval k ostražitosťi proti diskriminačnému využívaniu umelej inteligencie: „Každý človek musí mať možnosť využívať ľudský a solidárny rozvoj bez toho, aby bol niekto vylúčený. Treba byť preto ostražití a usilovať sa o to, aby sa diskriminačné využívanie týchto nástrojov nepresadilo na úkor tých najzraniteľnejších a vylúčených. Vždy pamätajme na to, že spôsob, akým sa správame k posledným a najmenším z našich bratov a sestier, vypovedá o tom, akú hodnotu priznávame ľudským bytostiam. Príkladom môžu byť žiadosti žiadateľov o azyl: je neprijateľné, aby sa rozhodnutie o živote a osude ľudskej bytosti zverilo algoritmu.“

Ako povedal Svätý Otec, „Rímska výzva“ môže byť dobrým nástrojom pre dialóg. Rozširovanie jej členstva „je významným krokom k podpore digitálnej antropológie s tromi základnými súradnicami: etika, vzdelávanie a právo.“ „Pri stretnutí rôznych svetonázorov predstavujú ľudské práva dôležitý styčný bod pri hľadaní spoločného základu. V súčasnosti sa navyše zdá byť potrebné aktualizovať úvahy o právach a povinnostiach v oblasti umelej inteligencie“, skonštatoval pápež. ~

Oslava 100 rokov SVD v Maduniciach

■ Text: Peter Dušička SVD

■ Foto: Martin Štefanec SVD

„Páter Albert Florián dorazil do Maduníc vlakom o 2. hodine po polnoci 29. decembra 1922. Na železničnej stanici ho čakal madunický dekan Michal Bubnič. Už na ďalší deň začal P. Florián svoje pôsobenie v Maduniciach.“

Takto čítame v historických záznamoch správu o príchode misionárov verbistov na Slovensko. Po ňom prišli do Maduníc začiatkom roka 1923 ešte dvaja rehoľní bratia Ignác Pacák a Modestus F. Grüss a na jar sa ku nim pripojil aj P. Ján Česla. Takto vznikla v Maduniciach prvá rehoľná komunita verbistov, ktorá tu však zostala len niekoľko mesiacov. Keďže začali prijímať kandidátov, na čo boli priestory fary malé, verbisti sa presťahovali 18. augusta 1923 do biskupského kaštieľa v Močenku, ktorý im veľkodušne ponúkol nitriansky biskup Dr. Karol Kmeľko. Aj tento krátky čas v Maduniciach bol však veľmi požehnaný, pretože misionári tu získali prvé povolania. Medzi prvými, ktorí sa prihlásili, bol vtedy dvanásťročný chlapec Gejza Holobradý, neskorší misionár na Filipínach. Spolu s ním sa prihlásil aj jeho priateľ Peter Lajcha zo susedných DrahoVIC. Celkovo sa z Maduníc prihlásilo k misionárom šesť chlapcov.

Chvilke začiatkov patria pre rehoľné spoločenstvo medzi tie najdôležitejšie, pretože je v nich ukrytá pôvodná charizma inštitútu, nadšenie a obetavosť prvých „pionierov“, ktorí iným ukazovali cestu a pozývali ich k nasledovaniu. Preto aj misionári

verbisti, ktorí si v tomto roku pripomínajú sto rokov svojho príchodu na Slovensko, zavítali práve do Maduníc, aby spoločne poďakovali svätému trojjedinému Bohu za všetky milosti a požehnanie, ktorými ich sprevádzal počas ich doterajšieho pôsobenia.

Oslava sa konala na sviatok Zjavenia Pána 6. januára 2023 v Kostole narodenia Panny Márie v Maduniciach. Nielen povaha sviatku – ktorý je vo svojej podstate misionársky, keďže v troch mudrcoch sa ďaleké národy prichádzajú pokloniť Spasiteľovi – ale aj kostol naplnený veriacimi a milé a srdečné privítanie miestneho farského administrátora Mgr. Ľuboša Matúša dotvorili krásnu duchovnú atmosféru. Na slávnosti sa

zúčastnili štyria pátri misionári: P. Kruták, P. Kušnir, P. Dušička a P. Kubík, ktorý prišiel z Rakúska. Prítomný bol aj dlhoročný priateľ verbistov ThDr. Alojz Lackovič, dekan z Trnavy - Modranky. Svätú omšu celeburoval P. Kruták a veriacim sa s oduševnením prihovoral P. Kušnir. Po sv. omši bola prezentácia o Spoločnosti Božieho Slova s obrázkami, ktorú predstavil P. Dušička. Veriaci si mohli odniesť zo slávnosti okrem duchovného povzbudenia aj misijné kalendáre a obrázky s modlitbou a myšlienkami sv. Arnolda Janssena.

Po sv. omši bolo agapé „na zahriatie“ pred kostolom, kde sa misionári mohli aj porozprávať s veriacimi. Potom boli hostia pozvaní k slávnostnému obedu kultúrneho domu, ktorý zorganizovala starostka obce Mgr. Alena Jelušová.

Oslavou v Maduniciach misionári verbisti začali sériu návštev farností a miest, kde pôsobili. Maduničania, podobne ako aj pred sto rokmi, pripravili a zorganizovali všetko tak, aby sa tam misionári cítili ako doma. Nech im to dobrotivý Pán odplatí svojím hojným požehnaním. ~

Páter Štefan Horváth SVD

■ Text: P. Ján Štefanec SVD

■ Foto: Archív SVD

Páter Štefan Horváth sa narodil v Spišskom Podhradí 24. 10. 1926. Mal sedem súrodencov. Po ukončení šiestej triedy gymnázia v Levoči sa prihlásil do noviciátu na Zobor v Nitre a v 1946 zmaturoval na štátnom gymnáziu v Nitre. Po noviciáte študoval filozofiu vo Vidinej. Po februárovom prevrate v roku 1948 už nemohol vycestovať do zahraničia, preto pokračoval spolu s ostatnými ďalšie teologické štúdiá v Nitre na Kalvárii.

Po dvoch rokoch teológie však prišla „barbarská noc“. Po krátkom pobyte v sústreďovacom kláštore v Podolínci nastúpil do pracovného tábora v Sv. Dobrotivej v Čechách. Po roku sa dostal do Kladna, kde pracoval v tzv. „kováčni“. Po prepustení z PTP sa v roku 1955 vrátil na Slovensko a bol zamestnaný v štátnych lesoch v Spišskom Podhradí. V roku 1957 emigroval do Poľska do jedného z misijných domov misionárov Verbistov do Pieniezna, kde dokončil teologické štúdiá a v roku 1958 bol v Gniezno vysvätený za kňaza. Strávil tam takmer 8 rokov a skrýval sa pod tajným menom Andrzej Domagalski.

Z Poľska sa vrátil v roku 1964 už ako kňaz. Odsedel si polročný trest za útek, spolu s ďalšími spolubratmi, ktorým nevyšla cesta na Západ a boli eskortovaní z Poľska na Slovensko. Pretože nemohol nikde slúžiť bez štátneho súhlasu vystriedal niekoľko zamestnaní. Pracoval ako kurič, záhradník a tiež tajne slúžil rehoľným sestrám na Slovensku a v Čechách. V roku 1968 sa stal správcom farnosti Uloža pri Levoči a pomáhal pri organizovaní púti

na Mariánskej hore v Levoči, neskôr bol preložený do Rakús a po siedmich rokoch a po dlhom váhaní ŠtB dostal štátny súhlas za správcu farnosti Spišská Belá, kde pôsobil 15 rokov. Počas týchto rokov poctivo navštevoval Tatry a neúnavne slúžil rehoľným sestrám a kňazom.

V júni 1992 bol vymenovaný za provinciála Slovenskej provincie SVD. Nová úloha a provincia, ktorá bola po 40-ročnej prestávke v stave zrodu a obnovy si vyžiadala jeho presun do Nitry.

S chuťou sa pustil do práce a snažil sa využiť prítomnosť vracajúcich sa misionárov po desaťročiach pôsobenia v misiách, ktorí mali bohaté skúsenosti života v medzinárodných komunitách a v misijnej práci. Kládol dôraz na formáciu a štúdium mladých adeptov misionárskeho povolania. Prenikal do štruktúr spoločnosti účasťou na viacerých kľúčových podujatiach, akými bola XIV. generálna kapitula v Ríme, účasť na generálnom zhromaždení SVD v Sao Paulo v Brazílii. Koordinoval východný blok verbistov

a zvolával zhromaždenia na Slovensko a do Poľska, zaviedol postulat /čas prípravy pre vstup do noviciátu/, otvoril nový misijný dom V Snine, vyslal viacerých študentov na zahraničné štúdiá do Poľska, Írska, Talianska, Nemecka, USA. Týmto všetkým novým a neznámym, čo nemal príležitosť robiť ako správca farnosti, túžil splatiť dlh Spoločnosti Božieho Slova a naplno začleniť Slovenskú provinciu verbistov po dlhých rokoch izolácie do jej celosvetovej štruktúry.

Ako mladý študent nechcel nastúpiť do diecézneho seminára, ale chcel byť misionárom. Všetkým, tým čo konal a za čo neúnavne horlil sa misionárom v pravom slova zmysle naplno stal. Jeho túžba po misiách bola naplnená predovšetkým tým, že položil základy zázemiu pre misijnú činnosť Spoločnosti Božieho Slova na Slovensku a vyslaniu prvých mladých porevolučných misionárov do sveta. Záver života prežil v Misijnom dome Božského srdca vo Vidinej. Svoju dušu odovzdal Stvoriteľovi 1. septembra 2003. ~

Misijný pozdrav z Etiópie

■ Text a foto: Misijné sestry SSPS

Sestra Lenka Františka z rehole misijných sestier SSPS posiela čitateľom Hlasov list. Keďže pochádza z Čiech, list nechávame v pôvodnom znení.

2.10.2022 ve Waragu, Etiopie
(dle Etiopského kalendára 20.1. 2015)

Milí bratři a sestry, jmenuji se sr. Lenka Františka a jsem členkou kongregace Misijních sester Služebnic Ducha Svatého. Od tohoto roku působím jako lékařka v rámci naší misie v Etiopii, kde naše sestry s Boží pomocí pracují už přes 28 let. Naše komunita se nachází v malé horské vesničce Waragu, přes 300 km na jih od hlavního města Addis Abeba v odlehlé izolované oblasti uprostřed hor Etiopské vysočiny, v hlubokém zeleném údolí ve výšce téměř 1900 m.n.m. na úpatí hory Činina. Její vrchol ohraničuje náhorní plošinu, kde se nachází cca hodinu cesty od nás další naše komunita v městečku Čole ve výšce přes 3000 m.n.m. Waragu je sice na první pohled rajskou zahradou ukrytou mezi horami, avšak jeho odlehlost činí život místních obyvatel nesmírně náročným – elektřinu, velmi jednoduchou 1-fázovou, sem zavedli teprve předloni a jediná cesta (která zde také končí, dál už se lidé dopravují po křivolakých cestičkách jen na oslíku, mule či - není-li moc bláto- i na motorce) připomíná spíš naší horskou cestu určenou pro traktory na těžbu dřeva – jen z bláta a kamení vysekaná do skalnatých úbočí hory klikatící se prudce dolů v ostrých serpentýnách. Tato cesta je však pro nás jedinou spojnici se světem a jen díky ní

jsme schopni s naší terénní sanitkou zásobovat naši kliniku léky a dalším potřebným materiálem, či v případě nouze dopravit těžce nemocné pacienty či matky s komplikacemi při porodu do nejbližší nemocnice vzdálené více jak 2 hodiny cesty.

Ve Waragu žije malá katolická komunita Amharů, kteří sem přišli jako uprchlíci více jak před 100 lety – to je naše farnost spravovaná misionáři Consolata. Většina obyvatel okolních vesniček a samot rozprostřených po úbočí kopců jsou etničtí Oromové, případně Guragové – převážně muslimové, či etiopští ortodoxní křesťané. Je naší radostí, že i přes velkou kulturní různorodost zde lidé žijí všichni pospolu v přátelství a míru, o čemž svědčí i smíšené rodiny či společně slavené svátky.

Naše toho času tříčlenná komunita sester zde ve Waragu spravuje místní malou kliniku a věnuje se také pastorační práci ve farnosti, mimoškolnímu vzdělávání, sociálnímu projektům s nejhudššími a podpoře studentů a soběstačnosti místních žen. Zvláště důležité je naše působení na klinice, která poskytuje péči lidem ze širokého okolí a o velké důvěře místních lidí svědčí i to, že sem mnozí pacienti přichází i velmi z daleka z jiných oblastí (někdy putují na mule i dva dny). Za 25 let působení se našim sestrám podařilo vyškolit místní erudovaný personál, kdy podporujeme nadané studenty při dalším studiu. Máme zde i jednoduchou vlastní laboratoř, a také nás těší poskytovaná kvalitní prenatální péče a možnosti bezpečného porodu s kvalifikovaným porodním asistentem (maminky ze

vzdálenějších vesnic mohou vyčkat poslední dny před termínem porodu v malém domečku s kuchyňkou...vzhledem k obtížné dostupnosti se totiž nejedné rodičce stalo, že porodila na cestě k nám). Máme také dobře zásobenou lékárnu, kde zajišťujeme místním pacientům základní léky za rozumnou cenu – a to vše díky laskavosti mnoha dobrých lidí z různých částí světa, kteří nám během let pomohli.

Ročně na klinice ošetříme cca 13-14 000 pacientů s celou škálou onemocnění od úrazů, infekcí všeho druhu, chronických onemocnění včetně astmatu, diabetu či hypertenze (pacienti překvapivě nebyvají obézní, ale naopak těžce podvyživení), zde velmi časté epilepsie či chorob ledvin a jater i v místních podmínkách častých závažných chorob jako tuberkulóza, tyfus, paratyfus, amébová úplavice či malárie, vzácněji AIDS. Měsíčně u nás bezpečně porodí cca 20 maminek, v oblasti také zajišťujeme vakcinační program a nutriční podporu dětí a matek.

Etiopská vláda se snaží zajistit svým lidem základní léčiva, vakcinaci i nutriční doplňky, avšak vzhledem k aktuální světové situaci, extrémní inflaci v zemi, kdy ceny základních potravin i prostředků naprosto neodpovídají mzdám místních obyvatel dokonce i ve městech, a prohlubujícím se válečnému konfliktu na severu země, díky němuž v některých oblastech propukl hladomor je tato pomoc bohužel čím dál méně dostačující a vládní sklady, které by měli poskytnout léčiva a nutriční doplňky pro zdravotní zařízení za nižší ceny zejí prázdnotou. Nákup léků, nutričních doplňků či náhradních mlék pro kojence je tak čím dál obtížnější a dražší záležitostí nakolik jsme nuceni hledat zdroje v soukromém sektoru, kde jsou již komerční ceny několikanásobně vyšší.

I když je oblast Waragu krajem zeleným s příjemným klimatem a tudíž 99% obyvatel se živí farmařením, kdy na svých malých políčkách na svazích hor pěstují kávu, kukuřici, tef (místní

obilovina), fazole, banány či trochu zeleniny – mrkev, brambory, dýni, etiopské zelí – nepříliš vysoká úroda vzhledem k horským podmínkám a chudé půdě sotva stačí uživit rodiny a výnos sotva pokryje další náklady, zvláště pokud děti chodí do školy či se v rodině objeví nemoc. Nebezpečím pro úrodu jsou i občasné prudké deště, které dokáží farmářům doslova spláchnout pole nebo tlupy nenechavých opic, které očesají veškeré ovoce. Denní stravou místních lidí jsou placky indžera z tefu a kukuřice, s trochou řídké omáčky z čočky a chilli nazývané širo, na svátky vzácné rýže anebo těstoviny zadělané s trochou oleje a chilli kořením. Maso – kuřecí, skopové či kozí, se zde jí jen párkrát do roka na svátky, jste-li bohatší. Taková strava, pokud je dostupná, sice nasýtí žaludek, ale její nutriční hodnota je velmi bídná, nejen pro těžce pracující dospělé, ale zvláště pro děti a těhotné maminky. Někteří však nemají ani to. Proto se zde setkáváme s alarmující mírou podvýživy jak dětí tak dospělých. Podvyživené děti jsou pak náchylné k častějším infekcím, jako jsou těžké zápaly plic či průjemová onemocnění podpořená zamořením vodních zdrojů Salmonellou typhi – nebezpečný

paratyfus diagnostikujeme doslova každému druhému pacientovi, často jen při náhodném testu při dalších potížích.

Z tohoto důvodu se snažíme v rámci naší kliniky podpořit naše pacienty i nutričními suplementy – multivitaminovými doplňky, substituenty železa (chudokrevnost je zde taktéž téměř normou), jódu (mnoho místních lidí nikdy v životě rybu ani nevidělo) a zvláště těhotné maminky a děti i proteinovými kašemi s vitamíny, z nichž si vaří doma jakýsi poridž, tzv. FAFA mouka vyráběná s podporou etiopské vlády. Malé těžce podvyživené dětičky pak mohou dostat Plumby nut, což jsou kapsičky s arašídovou pastou. Problémová je i péče o kojence. Pokud maminka, často sama podvyživená či nemocná, nemá dostatek mateřského mléka, děťátko hladové a často závažně onemocní, např. zápallem plic. Náhradní mléka jsou bohužel pro místní nejen nedostupná (dají se sehnat jen ve větších městech), ale i neúnosně drahá – jedno balení běžného „sunaru“ na 14 dní stojí více jak 400 birrů – pro srovnání: naše zdravotní sestry si vydělají okolo 4000 birrů, needukovaní lidé ve městě nejvýše 2000 birrů a cena kila banánů je 60 birrů a jeden školní sešit

50-60 birrů. Ceny zboží jsou zde skutečně neúměrně vysoké a stále stoupají.

V minulých letech se nutriční doplňky pro podvyživené pacienty daly sehnat v rámci vládních programů podpory, i tak jsme ale velkou část ceny hradili z vlastních prostředků. Nyní jsme je však ve skladech neviděli už skoro rok a ani pracovníci místních zdravotních center v regionu netuší, jestli a kdy budou znovu dostupné. Tato situace se pak velmi negativně odráží na naši zdravotní péči, kdy s podvýživou znovu narůstá i výskyt závažných infekcí v dětském věku, špatný růst dítěte po mentální i fyzické stránce, tuberkulóza ve všech věkových kategoriích a u těhotných matek rizika při porodu i špatný vývoj plodu s nižším dosaženým IQ.

Chtěla bych tímto poprosit každého s otevřeným srdcem pro bídu našich bratrů a sester i daleko ve světě, o finanční pomoc za účelem nákupu nutričních prostředků – náhradních mateřských mlék, nutričních suplementů typu FAFA, Plumby nut a pod. Vitamínových doplňků pro naše malé pacienty a jejich maminky. Věřím, že blížící se Adventní čas přípravy na příchod Děťátka – Ježíše Krista Spasitele – naše farnost ve Waragu se jmenuje Medhane Alem tj. Spasitel Světa, a Ježíš Spasitel Světa je velmi uctíván nejen mezi našimi křesťanskými, ale i muslimskými pacienty – je velkou příležitostí pro nás všechny spojit svá srdce nejenom v modlitbě, ale i soucitu a milosrdenstvími s těmito Kristovými maličkými.

Pán Bůh zaplať za každou pomoc i modlitbu. V modlitbě a v Lásce Ducha Svatého s vámi všemi spojená

Sr. Lenka Františka Vaverová, SSpS
lékařka Misijní kliniky Waragu

Vaše finančné príspevky môžete posielat na konto sestier slovenskej provincie: SK40 0200 0000 0019 0549 2059 – do poznámky: Pre Etiópiu

Hojenie zranených vzťahov

Kniha na pokračovanie: časť VI.

■ Text: Martin H. Padovani

■ Foto: Charles Deluvio, unsplash.com

Konflikt

Konflikt nie je len súčasťou života – on je potrebný. Názor, že konflikt je príčinou väčšiny manželských kríz či výsledného rozvodu, predstavuje jedno z hlavných chybných pochopení rozpadu manželstva. Naopak, veľká väčšina manželských vzťahov, ktoré sa rozpadnú, tam dospeje kvôli tomu, že konfliktu niečo alebo pred ním ujdú, aby dosiahli jeho rozriešenie. Častou umenia komunikovať je schopnosť vložiť sa do primeraného konfliktu – toto a rozriešenie konfliktu predstavuje životne dôležité zložky zdravého vzťahu.

Konflikt je potrebný, ak sa má udržať zdravý, funkčný vzťah. Keď Ježiš prišiel na svet, dostal sa s ním do konfliktu. Ježiš záhadne povedal: „Neprišiel som, aby som priniesol pokoj, ale rozdelenie.“ (Porov. Lk 12,51.) Ježiš bol v rozličných obdobiach v otvorenom konflikte so svojimi učeníkmi, s ľuďmi vôbec, s vlastnými príbuznými a najčastejšie so zákonníkmi a farizejmi. Biblia je plná konfliktov! Žalmy odrážajú konflikty, ktoré prebiehajú v nás samých, medzi ľuďmi a medzi nami a Bohom. Kedykoľvek sa ľudia pokúšajú navzájom zblížiť, je tam srdečnosť i napätie zároveň. Keď sa vzťah zasekne, niečo ani srdečnosti, ani nehody. Jednoducho sa zrúti. Dôležitou zložkou nevyhnutnou pre to, aby nejaký mechanizmus fungoval, je mazivo. Prekáža „zapečatenie“ alebo zablokovanie

súkolia. Nutným mazivom v každom úzkom vzťahu, zvlášť v manželstve a rodine, je primeraný konflikt.

Ako som uviedol v knihe Hojenie zranených emócií, boli sme naprogramovaní chápať hnev ako neresť a nie ako čnosť. Hnev je normálny, zdravý cit, ktorý potrebuje, aby sa vyjadril primeraným spôsobom. Potrebujeme teda rozlišovať medzi primeraným a nepriemeraným hnevom, ktorý môže byť ničivý. Musíme si uvedomiť, že medzi konfliktom a násilím je rozdiel: násilie je konflikt bez zábran.

Dôležitou zložkou nevyhnutnou pre to, aby nejaký mechanizmus fungoval, je mazivo. Nutným mazivom v každom úzkom vzťahu, zvlášť v manželstve a rodine, je primeraný konflikt.

Keď manželia potláčajú svoj hnev, zranenia alebo vzájomné rozčarovania a zamurovávajú ich, bude to mať škodlivý účinok na ich vzťah. Tento potlačovací typ vzťahu sa podobá na rakovinu, ktorá požíra a vymieľa zväzok dôvery medzi dvoma osobami. Partneri sa citovo vzdávajú, zo začiatku nevedomky. Postupne si však uvedomujú, že sú si navzájom citovo vzdialení, a stanú sa sexuálne ľahostajnými. Zachváti ich panika. Začínajú si myslieť, že už sa navzájom nemilujú a že sa ich manželstvo zrúti.

Nemusí to byť nevyhnutne pravda! Tento stav otupenosti, v ktorom niet pocitov, je znakom, že vzťah je v problémoch. Strany sa zasekli. Pod otupenosťou sa skrývajú vrstvy zranenia, hnevu, azda aj nenávisti a zúrivosti. Partneri potrebujú začať zo seba vynášať na povrch všetky nahromadené, nerozriešené trosky. Musia sa pustiť do vážneho, ťažkého dialógu. Jednou z bolestných stránok takejto komunikácie je, že budú odhalené rušivé nesprávne interpretácie, nerozriešené nehody, dlhotrvajúce nevraživosti a hlboké rany.

Čo sa týka mimomanželských afér, predstavujú ničivé a nečestné spôsoby rozriešenia zreteľnej či obvykle nerozpoznannej nespokojnosti v manželstve. Partneri sa často pokúšajú v afére uspokojiť svoje neuspokojené citové a pohlavné potreby. Avšak z takýchto milostných pomerov sa takmer nikdy nestanú trvalé a životaschopné vzťahy. Niekedy sú prostriedkom na vycúvanie z manželstva. Aféry sú príznakom problematickeho manželstva. Vždy naznačujú potlačovaný či potlačený hnev voči partnerovi, ako aj ďalšie v pozadí ležiace nerozriešené manželské konflikty. Umlčané konflikty sú smrtonosné. Zdravé konflikty môžu byť spásanosnou milosťou, pomocou ktorej pôsobí Božia uzdravujúca sila.

Potlačovaný konflikt sa môže prejavíť vo všetkých typoch telesných problémov a citových ťažkostiach, ako sú napríklad úzkostlivosť, depresia, zatiaľ čo mlčanie, sexuálny odstup a pasívno-agresívne správanie. Vzťah sa stane fádny; je bez iskry a intimity, kým duchovne mu chýba zmysel a inšpirácia.

Mnohí ľudia predčasne usúdia, že je po ich manželskom vzťahu. Rozhodnú sa pre odlúčenie, alebo hľadajú iné rozptýlenia, napríklad majú mimomanželský pomer alebo sa vrhnú do vonkajších aktivít či záujmov. Alebo môžu udržiavať tolerantný vzťah bez toho, žeby sa venovali skrytému napätiu. Veľa ľudí sa rozvádza uponáhľane, prv než by dali šancu zapodievať sa

problémami v ich vzťahu. Keď takto konajú, nikdy si nedajú príležitosť, aby sa opravdivo stretli.

Je pravda, že priama a úprimná komunikácia môže viesť do hnevu a konfliktu. A ten si nežiada nikto. Dva veľké, aj keď neviditeľné znaky visia nad vchodovými dverami väčšiny domov v Amerike. Možno ich čítať ako „Pokoj za každú cenu!“ a „Netrhaj partiu!“.

Niekedy sa nerozriešené, skryté zranenia a hnev, ktoré existujú vo vzťahu, môžu nakoniec vynoriť v podobe zhubných výbuchov či v iných formách citovo neprimeranej reakcie. Tento typ konfliktu je ničivý. Ľudia si navzájom povedia zlomyseľnosti, ktoré ani sami neberú vážne, a výsledkom je množstvo zbytočných zranení. Protivníci sa neovládajú. Po výbuchu to ľutujú a hanbia sa za svoje správanie, no znova skryjú svoje zranenie a hnev, až kým sa znova nenahromadí a dôjde k explózii. Tento cyklický model ničivého konfliktu sa dá zmeniť len vtedy, keď sa partneri zapoja do učenia, ako zaobchádzať so svojimi zraneniami,

hnevom a sklamaniami otvorene, pohotovo a štandardne. Keď sa však boja konfliktu, majú sklon vyhýbať sa nevyhnutným nezhodám, čo ich nastavuje na škodlivé opakované výbuchy.

Ak ľuďom dovolíme, aby s nami zaobchádzali úboho alebo hrubo, a my nie sme dôrazní, pretože sa bojíme konfliktu, nakoniec stratíme úctu voči sebe. Ani tí, čo nás týrajú, nemajú voči nám úctu, pretože akceptujeme hrubé zaobchádzanie, a tak budú s nami naďalej kruto nakladať.

Niektorým menším konfliktom sa môžeme vyhnúť, pretože ten človek nie je pre nás tak dôležitý alebo preto, že ide o ničotné záležitosti, ktoré nestoja za to, aby sme ich vybavovaním strácali emocionálnu energiu. No viacerí máme sklon vyhýbať sa príliš mnohým svojim konfliktom, minimalizovať a racionalizovať ich pod zámenkou, že ide o nedôležité veci, ale našou v pozadí ležiacou motiváciou je skutočný strach. Ak je to tak, potom musíme byť voči sebe úprimnejší. Mohlo by nám byť prospešné prebrať

takéto záležitosti s dôverným priateľom, ktorý nám môže pomôcť k tomu, aby sme boli voči sebe úprimnejší.

Nie všetky konflikty prinesú rozriešenie problémov. Vlastne v niektorých situáciách sa problém môže dokonca vyostriť. Máme však prinajmenšom zadostučinenie, že sme čelili konfliktu a urobili sme všetko, čo sme mohli. Ostatné vložíme do Božích rúk. Niekedy žijú ľudia v takom konfliktom ovzduší, že si potrebujú vybrať a zvoliť svoje boje a zoradiť podľa dôležitosti problémy, s ktorými hodno bojovať, inak by žili v ustavičnom konflikte.

Tie manželské páry, ktoré sú v ustavičnom konflikte, žijú v nepriateľskej, agresívnej atmosfére, ktorá sa prejavuje obviňovaním, osobnými útokmi, citovým či dokonca telesným zneužívaním. Títo ľudia sa musia naučiť, ako čestne bojovať poctivo a nájsť rozriešenie svojich ustavičných a nekončiacich sa konfliktov, ktoré sa azda stali ich životným štýlom. Pre takýchto ľudí by snád bolo prínosom zapojiť sa do skupiny, ktorá pestuje, ako zvládať hnev.

Druhy konfliktov, ktoré som práve opísal, nepatria medzi tie, ktoré by sa mali prehliadať či pestovať. Žiaľ, tieto druhy ničivých konfliktov predstavujú to, čo väčšina ľudí chápe pod názvom konflikt. To, čo nás naučili o konflikte, či to, čo sme sa o ňom naučili, obsahovalo negatívne posolstvo: Nerob to; je to hriech; je to nebezpečné; vedie to k zavrhnutiu; konflikt zahŕňa násilie, obviňovanie, postoj, že niekto musí mať pravdu alebo sa myliť; je to boj o moc. Nie div, že máme pred ním strach a vyhýbame sa mu. Ten typ konfliktu, ktorý odporúčam a ktorý je potrebný, predstavuje konflikt, ktorý bežne vznikne, keď dvaja či viacerí ľudia žijú pospolu v úprimnom ovzduší. V takejto situácii, kde ľudia sú k sebe otvorení a úprimní, budú nezhody, rozpory a bolestné odhalenia. To je normálne a nevyhnutné, inak je vzťah povrchný, azda aj nepoctivý. Keď sa snažíme o úprimný vzťah, konflikt je reálna možnosť. ~

Kráčame s Božím Slovom

100 rokov SVD na Slovensku a v Česku, 1923 – 2023

Text: Peter Dušička SVD

Niektoré cesty sa merajú počtom kilometrov, iné sa zas počítajú na minúty, hodiny, dni, týždne, ba aj celé roky. Na „roky“ počítajú svoju životnú cestu aj misionári verbisti. Na rok 2023 pripadá práve sto rokov od ich príchodu na Slovensko. Spoločnosť Božieho Slova preto vydala v tejto súvislosti knižnú publikáciu s názvom: Kráčame s Božím Slovom, 100 rokov SVD na Slovensku a v Česku, 1923 – 2023.

Kvôli jednoduchšiemu pomenovaniu nazývame túto publikáciu ročenkou. V histórii Slovenskej provincie Spoločnosti Božieho Slova je to už piata ročenka. Prvá bola zostavená po 10, a ďalšie po 25, 50, a 75 rokoch. Keďže všetky predchádzajúce zdokumentovali dobu začiatkov až po obnovenie činnosti rehole v r. 1990, toto najnovšie vydanie kladie dôraz na dobu posledných 30 rokov. V istom zmysle slova je ročenka názorným vyjadrením identity SVD; teda toho, čím Spoločnosť je, kto ju tvorí a ako navonok pôsobí. No je zároveň aj akýmsi „oknom“, cez ktoré možno nahliadnuť „dovnútra“ života misionárov a spoznať, čím žijú a čomu sa venujú.

Kto ju vezme do rúk a začne v nej nielen listovať, ale sa aj zahĺbi do jej stránok, zistí, že sa tu nenachádzajú len všeobecné údaje o misionároch, misijných domoch, svätcoch a blahoslavených Spoločnosti, ale uvádzajú sa aj rôzne zaujímavosti súvisiace s misiami – ako je napr. okienko: Viete že? Čitateľ sa iste pousmeje nad veselými príhodami zo života misionárov a postrehne, že im nie je cudzí ani šport či umenie. Uvedomí si, že misie nie sú len ďaleko za hranicami, ale aj u nás doma, a preto tu

pôsobia aj SVD misionári z iných krajín či kontinentov. Dočíta sa nielen o obetavých spolupracovníkoch, ktorí posielali v dobe komunizmu balíky na misie, ale aj o tom, že okrem mnohých dobrodinčov a odberateľoch časopisu Hlasy, SVD má v súčasnosti aj Misijnú rodinu laických spolupracovníkov, ktorí chcú žiť jej spiritualitu a misijnú charizmu. Prostredníctvom obrázkov, ktoré oživujú textovú časť ročenky, čitateľ má možnosť spoznať súčasných misionárov Slovenskej provincie SVD; jednak tých čo pôsobia „doma“, ako aj tých, čo sú v zahraničí, ale pochádzajú zo Slovenska a Česka. Takto môže pohľadom na jednotlivého misionára oživiť spomienky,

ktoré ho s ním spájajú, prípadne sa za neho hneď aj pomodliť.

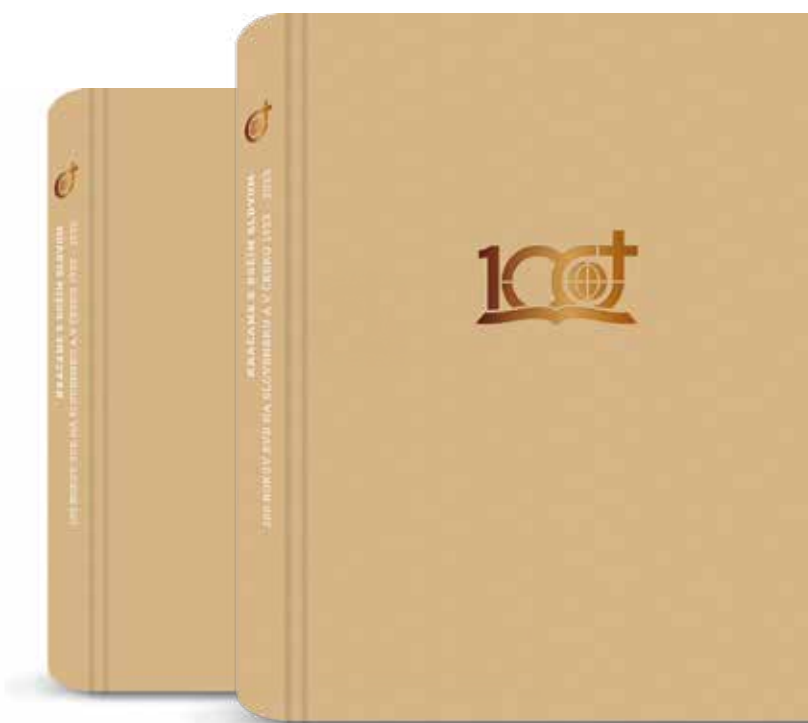
A nájde tam toho ešte oveľa viac...

Predchádzajúce ročenky plnili okrem historickej aj dve ďalšie funkcie: snažili sa odovzdať svojej generácii misijného ducha a povzbudiť mladých k misijnému povolaniu. Toto je ambíciou aj tejto ročenky. Autori si prajú, aby láska k misiám, s ktorou na publikácii pracovali, zachytila aj všetkých tých, ktorí ju vezmú do rúk a aby mladým pomohla v ich rozlišovaní povolania a stala sa impulzom pre ich misijnú zaangażovanosť.

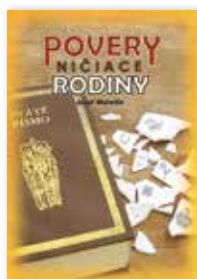
Na publikácii spolupracoval tím spolupracovníkov a grafickú úpravu urobil pán Juraj Vontorčík, ktorému vyjadrujeme srdečnú vďaku.

Ročenku odporúčame všetkým priateľom verbistov, záujemcom o misie ako aj širokej verejnosti. Jej kúpa prispeje nielen k podpore misijnej činnosti verbistov, ale sme presvedčení, že prispeje aj k vnútornému obohateniu a celkovo bude hodnotnou investíciou.

Ročenku si možno zakúpiť alebo objednať v Kníhkupectve Verbum v Nitre na Kalvárii. ~

Povery ničiace rodiny

Jozef Mareta

Toto užitočné dielo môže pomôcť zorientovať sa v tejto téme. Za ľudovými zvykmi, či "dedičstvom starých mám" sa často skrýva mágia, ktorá škodí telu, aj duši. Je načase pozrieť sa pravde do očí a prevziať zodpovednosť.

87 strán; cena: 6,80 eur

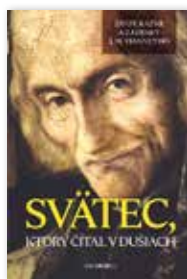

In sinu Jesu

V tichu pred Pánom

Ježiš sa ukrýva v bohostánku a čaká na každého z nás, aby sme k nemu prišli. Kniha In sinu Jesu, V tichu pred Pánom, nás chce naučiť adorovať pred Tvárou Krista v Eucharistii, a hlbšie si uvedomovať Jeho lásku k nám.

255 strán; cena: 13,50 eur

Svätec, ktorý čítal v dušiach

Ján Mária Vianney

Kniha Svätec, ktorý čítal v dušiach je mozaikou života, kázaní a citátov kňaza z Arsu, svätého Jána Máriu Vianneyho, ktorá veľmi plasticky predstavuje jeho horlivosť, pastoračnú múdrosť a oddanosť svätému kňazstvu.

176 strán; cena: 7,90 eur

Spovednica nie je vyšetrovací miestnosť

Pavol Hudák, Pavol Rábara

Kňazi a rehoľníci hovoria o príprave, ako si dobre spytovať svedomie, o hriechoch, na ktoré zabúdame, o priebehu samotnej spovede, o ľútosti, odpustení aj poslaní misionára Božieho milosrdenstva.

175 strán; cena: 13,90 eur

Modlíme sa s TV LUX

Jozef Kováčik (ed.)

Modlitba je rozhovor s Bohom, ktorý má nie len osobný, individuálny rozmer, ale aj spoločenský rozmer, lebo vytvárame vzťah s Bohom a koniec koncov napr. pri slávení Eucharistie aj s Cirkvou.

174 strán; cena: 6,90 eur

Reči

O čom a ako hovoríme

Leoluca Pasqua

Cieľom autora je ponúknuť niekoľko kľúčov, pomocou ktorých je možné lepšie spoznať fenomén klebiet, aby sme sa naučili zastaviť ich ničivú moc.

101 strán; cena: 7,90 eur

Enchiridion odpustkov

Spolok sv. Vojtecha

Enchiridion odpustkov je doktrínalno-normatívny dokument Katolíckej cirkvi. Vyjadruje úradné učenie Cirkvi o odpustkoch a obsahuje súčasne platné normy o ich udeľovaní a používaní.

142 strán; cena: 15 eur

Príbehy svätých

Carey Wallace

Kniha zoznami deti, ale aj dospelých so 70 mužmi a ženami, viac či menej známymi, ktorých Cirkev uctieva ako svätých pre ich lásku, spravodlivosť, múdrosť, obetavosť, odvahu a vieru.

221; cena: 19,90 eur

Objednávaci kupón Objednávam si záväzne na dobierku uvedené tituly:

počet ks	stručný názov	cena
-		
-		
-		
-		

Meno a priezvisko:

Ulica:

Mesto, PSČ:

Podpis:

Tel.:

Spoločníci v službe misiám

■ Text: P. Peter Dušička SVD

■ Foto: Heinz Helf SVD

V starozákonnej Knihe Sirachovcovej čítame: „Chváliť nám treba slávnych mužov našich otcov... O ich múdrosti rozprávajú národy a zhromaždený ľud ich ospevuje“ (Sir 44, 1;15). Myslím, že tieto slová sa môžu vzťahovať aj na prvých dvoch svätých Spoločnosti Božieho Slova; sv. Arnolda Janssen a sv. Jozefa Freinademetza. Ich spomienky sme oslávili v januári a v tejto našej úvahe na mesiac február sa v krátkosti pozrieme na ich vzájomný vzťah.

Ak sa pýtame, čo spojilo ich životné cesty, môžeme povedať, že to bola láska k misiám. Hoci žili pod jednou strechou v Steyli iba pár mesiacov, predsa zostali nerozlučne spojení počas celého svojho života. Nerozlúčila ich ani smrť. Spoločne boli povýšení k sláve oltára – vyhlásením za blahoslavených v roku 1975 a za svätých v roku 2003.

Ako začal ich vzťah? P. Arnold otvoril v roku 1875 misijný dom v Steyli v Holandsku s cieľom zapojiť do misijného poslania Cirkvi veriacich v Nemecku a nemecky hovoriacich oblastiach Európy. P. Jozef, ktorý pochádzal z Južného Tirolska, už počas svojich teologických štúdií v Brixene spoznal misijné povolanie. Príležitosť na jeho realizovanie sa mu naskytla až tri roky po kňazskej vysviacke - v januári roku 1878, keď sa v diecéznych novinách dočítal o misijnom dome v Steyli. Jozef neváhal. Hneď napísal do Steylu list, na ktorý

mu prišla pozitívna odpoveď. S Arnoldom sa stretli po prvýkrát v júli 1878. Tu sa ukázali ich odlišné osobnosti, o ktorých Freinademetzov životopisec píše: „Na jednej strane tu bol Freinademetz, od prirodzenosti priateľsky a milý, na druhej rektor Janssen, odmeraný, cieľavedomý učiteľ matematiky. Bol to rozdiel medzi severným Nemeckom a južným Tirolskom? Medzi Nemcom a Románom? Boli to muži rozdielnych charaktérov, ale boli kňazmi, ktorí sa vo viere chceli zasadiť za Božie kráľovstvo v Číne.“ Po tomto stretnutí obaja navštívili brixenského biskupa Gassera,

Boli to muži rozdielnych charakterov, ale boli kňazmi, ktorí sa vo viere chceli zasadiť za Božie kráľovstvo v Číne.

ktorý povedal Arnoldovi pamätne slová: „Brixenský biskup vraví nie, ale katolícky biskup vraví áno. Vezmite si môjho syna Freinademetza a urobte z neho dobrého misionára.“

V auguste 1878 prichádza P. Jozef do Steylu, kde začína nielen rehoľnú formáciu a aj štúdium čínštiny. P. Arnold bol totižto už od založenia misijného domu orientovaný na Ďaleký východ, konkrétne na Čínu. A tak už o sedem mesiacov, 2. marca 1879, odchádza P. Freinademetz spolu s P. Anzerom na misie do Číny. Do Európy sa už nikdy viac nevrátil. To znamená,

že Arnolda už nikdy viac neuvidel a ani sa s ním nestretol. Zostal pracovať na misijnom poli v Číne a riadil sa slovami sv. Pavla apoštola: „Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som čím viacerých získal“ (1Kor 9, 22). Pri jednej príležitosti napísal svojej rodine: „Milujem Čínu a Číňanov; tu by som aj najradšej zomrel a bol pochovaný... Som už viac Číňanom než Tirolčanom a Číňanom chcem zostať aj v nebi.“ V Číne horlivo pôsobil až do svojej smrti 28. januára 1908.

Obaja však zostali v častom listovom kontakte. Práve z ich korešpondencie sa môžeme dozvedieť, ako sa P. Arnold snažil sprevádzať svojho spolubrata v Číne. Tak napríklad mu v jednom liste dáva veľmi trizvu radu a snaží sa ho trochu „brzdiť“, aby sa množstvom aktivít celkom nevyčerpal. Píše: „Prosím vás, aby ste dbali o svoje zdravie a patrične sa o seba starali. Inak sa obávam, že sa skončíte v hrobe skôr, ako by ste mali. Je to vždy veľká strata pre misiu, keď niekto, kto získal také bohaté skúsenosti, predčasne zomiera.“

DAROVALI NA MISIE, MISIJNÝ DORAST, MISIJNÉ DOMY

Všetkým darcom vyslovujeme Pán Boh zaplatí!

ZŠ a MŠ sv. Kríža Kežmarok - Misijný jarmok 1680,85€ • Kresťanskí seniori klub 1 Nitra 120,-€ • Odberatelia Hlasov Chynorany 186,-€ • ZŠ a MŠ sv. Kríža Kežmarok – Misijný jarmok 301,15€ • Bohuznáma Vinodol 20,-€ • Bohuznámy Vinodol 25,-€ • Farníci z Obýc 30,-€ • Ružencové spoločenstvo Zobor 100,-€ • p. Buranská 30,-€ • Odberatelia Hlasov Dubová 50,-€ • Bohuznáma Golianovo 10,-€ • Bohuznámi veriaci Horný Vadičov 50,-€ • Odberatelia Hlasov a Posla z Podhájskej 60,-€ • Odberatelia Hlasov z Meleku 100,-€ • Odberatelia Hlasov a Posla Rišňovce 135,-€ • Bohuznáma z Rišňoviec 100,-€ • M. Kozlíková Vráble 30,-€ • Členovia Božského Srdca Ježišovho Čab 40,-€ • Členovia sv. ruženca Tomašikovej 152,-€ • Ružencové spoločenstvo Košice - Šebastovce 100,-€ • Čitatelia Hlasov a Posla Zohor 120,-€ • Veriaca rodina z Diviny 100,-€ • Odberatelia Hlasov pri kostole sv. Heleny Trnava 310,-€ • Odberatelia Hlasov Bánov 62,-€ • Odberatelia Hlasov Prusy 150,-€ • Odberatelia Hlasov Teplička nad Hornádom 25,-€ • Odberatelia Hlasov Huncovce 100,-€ • Odberatelia Hlasov Veľčice 50,-€ • Odberatelia časopisu Posol Plavnica 50,-€ •

Albo inokedy ho povzbudzuje takto: „Križ, ktorý nesiete, ťaží aj mňa. Ale myslite na to, že Boh ho vo svojej múdrosti položil na vaše plecia; znášaním slabostí iných chce vás priviesť k dokonalosti.“

P. Arnold mal veľmi vysokú mienku o živote a misijnej práci P. Jozefa. Preto keď tento neúnavný čínsky misionár zomrel, zarmútený jeho smrťou, svoj písomný prejav úprimnej sústrasti biskupovi doplnil aj týmito slovami: „S istotou ho môžeme považovať za zrelého pre nebo, a počítať s tým, že spolu s tými, ktorí sú už tam, bude mocným orodovníkom za misie a našu Spoločnosť“.

Z listovej korešpondencie oboch svätcov vidno ich vzájomnú úctu, ktorú voči sebe prechovávali, úprimnosť i pokoru, s ktorou riešili vzniknuté nedorozumenia, ale i snahu o povzbudzovanie sa na ceste svätosti života.

Hoci boli povahovo veľmi rozdielni, predsa mali čosi spoločné – ich srdce bilo pre misie. Láska k misiám im pomáhala povzniesť sa nad ich slabosti, prekonať rozdielnosti v pohľadoch a prístupoch k misijnej činnosti a stala sa napokon putom, ktoré ich raz navždy spojilo.

Ich vzájomný vzťah môže byť príkladom aj pre nás všetkých, ktorí sme od okamihu krstu misionármi. Aj my sme povolání vydávať svedectvo o Kristovi a ohlasovať svetu evanjelium o Božej láske. Hoci sme rozdielni, a každý máme svoje vlastné slabosti, predsa by nás to nemalo viesť k rozdeleniam, čo je vždy na škodu misijnej činnosti. Láska ku Kristovi a k misiám, ktorá by mala horieť v našich srdciach, by mala byť schopná preklenúť všetky naše rozdielnosti a motivovať nás využiť všetky dary a talenty pre misie. Nech nám naši svätci, ktorí sú pekným príkladom jednoty v rozdielnosti, vyprosujú túto lásku. sv. Arnold a Jozef, orodujte za nás! ~

“Vydavateľ časopisu spracúva mnou poskytnuté osobné údaje na účely zasielania predplateného časopisu. Predplátciteľom sa stávam zaplatením určenej sumy. Mám právo požadovať od prevádzkovateľa prístup k poskytnutým osobným údajom, právo na opravu osobných údajov, právo na vymazanie osobných údajov, právo na obmedzenie spracúvania osobných údajov, právo namietať spracúvanie osobných údajov, právo na prenosnosť osobných údajov, právo podať návrh na začatie konania podľa Zákona 18/2018 Z. z. U prevádzkovateľa nedochádza k profilovaniu. Spracúvanie poskytnutých osobných údajov môže prevádzkovateľ vykonávať aj prostredníctvom ďalšieho sprostredkovateľa. Beriem na vedomie, že moje osobné údaje nebudú poskytnuté iným príjemcom bez môjho súhlasu.”

Predplatné na rok 2023 je 12 eur
Číslo účtu Spoločnosť Božieho Slova
IBAN: SK950900000005029115971
(Slovenská sporiteľňa)

11. február – Panna Mária Lurdská, Svetový deň chorých

Panna Mária Lurdská,
pozri na toľkých našich bratov a sestry,
ktorí sa utiekajú k tebe a prosia ťa o pomoc.
Vypros im prosíme, najmä uzdravenie duše,
úľavu v bolestiach a milosť, aby svojím utrpením
boli osožní pre Cirkev a pomáhali zachraňovať
hriešnikov a neveriacich.

Mária, uzdravenie chorých, daj,
nech všetci spoznajú,
že ani v chorobe, ani v utrpení nie sú sami,
ale zostávajú v spojení s Kristom,
tvojím milovaným Synom,
ktorý žije a kraľuje na veky vekov.
Amen.

ODOSIELATEĽ:
Spoločnosť Božieho Slova
Misijný dom Matky Božej
949 01 Nitra – Kalvária 3
„D+4“

POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
949 04 NITRA 5